

టీఎన్పీఎస్సీ పటిక్షన్ల కోటగా చేల్సిన 'తెలంగాణ' అంశాలు

గ్రూప్ - 1 పేపర్ - 2లో

తెలంగాణ చరిత్ర, సాంస్కృతిక వారసత్వం

1. పురాతన తెలంగాణ చరిత్ర, సంస్కృతి - శాతవాహనులు, ఇక్ష్వాకులు, విష్ణుకుండినులు. జైనిజం, బుద్ధిజం ఉత్థానం. సాంఘిక - సాంస్కృతిక పరిస్థితులు - భాష, సాహిత్యం, కళలు, ఆర్కిటెక్చర్.
2. మధ్యయుగంలో తెలంగాణ, మిశ్రమ సంస్కృతి ఆవిర్భావం - కాకతీయులు, వెలమ రాజ్యాలు - సాంఘిక, సాంస్కృతిక అభివృద్ధికి, భాష, సంగీతం, నృత్యం, కళలు, ఆర్కిటెక్చర్లలో వారి పాత్ర; తెలుగు సాహిత్యం, కళలు, ఆర్కిటెక్చర్లకు కులీకుతుబ్ షాహీల పాత్ర. కాకతీయులు, కుతుబ్ షాహీల వ్యతిరేక ఉద్యమాలు - సమ్మక్క సారక్క, సర్వాయిపాపన్న.
3. అసఫ్ జాహీ సామ్రాజ్య స్థాపన - సాలార్ జంగ్ సంస్కరణలు, తెలంగాణ ఆధునికీకరణ; నిజాంల హయాంలో సాంఘిక, ఆర్థిక అభివృద్ధి. భూ పరిమితి కాలం, సాంఘిక వ్యవస్థ, జాగీర్దార్లు, దేశ్ ముఖ్ లు తదితరాలు, వెట్టి చాకిరీ - బ్రిటీష్ సార్వభౌమత్వం, నిజాం - హైదరాబాద్ లో 1857 తిరుగుబాటు, తుర్రెబాజ్ ఖాన్ పాత్ర - ఆరు, ఏడో నిజాంల పాలనలో సాంఘిక, ఆర్థికాభివృద్ధి - రైల్వేల అభివృద్ధి, రవాణా, కమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థ, పరిశ్రమలు, విద్యావ్యవస్థల ఏర్పాటు - అసఫ్ జాహీ కాలనాటి స్మారకాలు.
4. తెలంగాణలో సాంఘిక, సాంస్కృతిక చైతన్యం - ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్ - సాహిత్య, గ్రంథాలయోద్యమాలు, నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్ర జనసంఘం ఏర్పాటు - ఆంధ్ర మహాసభ - సాంఘిక సంస్కరణ ఉద్యమాలు - బ్రహ్మసమాజ్, ఆర్య సమాజ్, ఆదిహిందూ దళిత్ ఉద్యమాలు, భాగ్యరెడ్డివర్మ పాత్ర - ఆంధ్ర మహిళాసభ, మహిళల ఉద్యమాల ఉద్భవం. హైదరాబాద్ రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ పాత్ర. వందేమాతరం ఉద్యమం.
5. నిజాం పాలనకు వ్యతిరేకంగా ప్రజా ఉద్యమం - ఆదివాసీల తిరుగుబాట్లు - రాంజీగోండ్, కొమరం భీం - తెలంగాణ రైతాంగ సాయుధ పోరాటం- ఆంధ్రమహాసభ, కమ్యూనిస్టుల పాత్ర - ఎంఐఎం పార్టీ, రజాకార్లు, ఖాసిం రజ్వీ - పోలీసు చర్య, నిజాం పాలన అంతం - భారత సమాఖ్యలో హైదరాబాద్ రాష్ట్ర విలీనం.

తెలంగాణ భౌగోళిక చరిత్ర

- భౌగోళికంగా హైదరాబాద్ రాష్ట్ర విస్తరణ - ప్రస్తుత తెలంగాణ రాష్ట్ర భౌతిక నిర్మాణం - వాతావరణం, నదులు, మృత్తికలు, అడవులు, వన్యప్రాణుల పంపిణీ, తగ్గుదల, సంరక్షణ - ఖనిజాలు, ఇంధన వనరులు - బొగ్గు, ఇనుము, సున్నపురాయి పంపిణీ. ధర్మల్, జలవిద్యుత్తు ప్రాజెక్టులు - సమస్యలు, అవకాశాలు.
- వ్యవసాయం - వర్షాధార/మెట్ట భూముల వ్యవసాయం, కరవుబారిన పడే ప్రాంతాలు - నియంత్రణ చర్యలు. నీటిపారుదల వనరులు, భూగర్భ జలం తగ్గుదల, వాటి సంరక్షణ - మిషన్ కాకతీయ. పరిశ్రమలు - సిమెంట్, పంచదార, ఫార్మా, ఎలక్ట్రానిక్, పర్యాటకం, ఐటీ, ఐటీఐఆర్, ఎస్ఈజెడ్ లు. హస్తకళలు, కుటీర పరిశ్రమలు - వాటి సమస్యలు. రోడ్డు, రైలు నెట్ వర్క్ పంపిణీ, ఆర్థికాభివృద్ధిలో వాటి పాత్ర. జనాభా - పంపిణీ, పెరుగుదల, సాంద్రత, స్వరూపస్వభావాలు. గిరిజన జనాభా - పంపిణీ, గిరిజన ప్రాంతాల సమస్యలు - గిరిజన ప్రాంతాభివృద్ధికి విధానాలు.

- తెలంగాణలో పట్టణీకరణ, భౌతిక మార్పులు, పట్టణవృద్ధి, వలసలు. హైదరాబాద్ నగరవృద్ధి దశలు, కాస్మోపాలిటన్ నగరంగా రూపాంతరం. తెలంగాణలో హైదరాబాద్ ప్రాముఖ్యం, నగర నిర్మాణం, పరిశ్రమలు, పారిశ్రామికవాడలు, పట్టణ మౌలికసదుపాయాలు. రవాణా - ఔటర్రింగ్ రోడ్లు, మెట్రో - సమస్యలు, ప్రణాళిక. జీహెచ్ఎంసీ, హుడా (మెట్రో పాలిటన్ డెవలప్‌మెంట్ ప్లాన్ - 2031 హెచ్ఎంసీ) పాత్ర, పర్యాటక కేంద్రంగా, విశ్వనగరంగా హైదరాబాద్. (ఇవి కాకుండా భారత భౌగోళికాంశాలు కూడా ఉన్నాయి వెబ్ సైట్ లో చూడండి.)

గ్రూప్ - 1 పేపర్ - 3లో

భారత సమాజం, స్వరూపం, సమస్యలు, సాంఘిక ఉద్యమాల కింద తెలంగాణకు సంబంధించిన కొన్ని అంశాలను చేర్చారు. అవి..

- తెలంగాణలో సాంఘిక సమస్యలు- వెట్టి, జోగిని, దేవదాసీ వ్యవస్థ; బాలికలు, ఫ్లోరోసిస్, బాలకార్మికులు వలస కార్మికులు, బాల్య వివాహాలు
- తెలంగాణలో సాంఘిక ఉద్యమాలు
- భారత్ లో, తెలంగాణలో సామాజిక విధానాలు, కార్యక్రమాలు- మహిళలు, పిల్లలు, వృద్ధులు, వికలాంగులు, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనార్టీలకు పథకాలు; పర్యావరణ, జనాభా, విద్య, ఆరోగ్య పథకాలు; పేదరిక నిర్మూలన కార్యక్రమాలు, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మహిళ, శిశు, మైనార్టీ, వృద్ధులు, వికలాంగుల సంక్షేమ కార్యక్రమాలు.

గ్రూప్ - 1 పేపర్ - 4లో

తెలంగాణ ఆర్థికరంగం

1. హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ఆర్థికరంగం (వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు, వాణిజ్యం); ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తెలంగాణ ఆర్థికరంగం (1956 - 2014) - వివక్ష, అభివృద్ధి లేమి; తెలంగాణ వృద్ధి, ఆర్థిక స్వభావం; జీఎస్ డీపీలో రంగాలవారీగా ట్రెండ్స్, తలసరి ఆదాయం, ఆదాయ అసమతుల్యత, పేదరికం.
2. మానవ వనరులు: జనాభా స్వరూప స్వభావాలు, రూపాంతరీకరణ, అక్షరాస్యత.
3. భూసంస్కరణలు: తొలి తరం (1947 - 1970), రెండో తరం (1970 నుంచి) భూ సంస్కరణలు. దళారీవ్యవస్థ రద్దు: జమీందారీలు, జాగీర్దారీలు, ఇనాందారీలు. కౌలు సంస్కరణలు: భూగరిష్టపరిమితి, షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల్లో భూపరాయీకరణ; భూసంస్కరణల ప్రభావం.
4. వ్యవసాయం, అనుబంధరంగాలు: జీఎస్ డీపీలో వివిధ పంటలు, అనుబంధరంగాల వాటా ట్రెండ్స్, భూకమతాల పంపిణీ, నీటిపారుదలలో పద్ధతులు, బంజరుభూముల్లో వ్యవసాయ సమస్యలు, వ్యవసాయంపై ఆధారం; పంటల సాగులో విధానాలు, ఉత్పాదనపద్ధతులు, వ్యవసాయ రుణాలు, విస్తరణ, మార్కెటింగ్, సహకార, ఉత్పత్తి కంపెనీలు.

5. పరిశ్రమలు, సేవారంగాలు: పారిశ్రామికాభివృద్ధి, పారిశ్రామికరంగం స్వరూప స్వభావాలు, వృద్ధి, చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు, ఖాయిలా పరిశ్రమల పునరుద్ధరణ, పారిశ్రామిక మౌలికపసతులు, విద్యుత్, తెలంగాణ పారిశ్రామిక విధానం, సేవారంగం స్వభావం, పరిశ్రమలు, సేవారంగంలో ఉద్యోగ, ఉపాధి తీరు, తెలంగాణ ఇన్ఫర్మేషన్, కమ్యూనికేషన్ విధానం.

గ్రూప్ - 1 పేపర్ - 6లో

తెలంగాణ ఉద్యమం, రాష్ట్ర ఆవిర్భావం. ఈ పేపర్‌ను మూడు దశల్లో విభజించారు.

1. తెలంగాణ భావన (1948 - 1970)
2. సమీకరణ దశ (1971 - 1990)
3. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావం దిశగా (1991 - 2014)

తెలంగాణ భావన

1. చారిత్రక నేపథ్యం: హైదరాబాద్ సంస్థానంలో తెలంగాణ విలక్షణ సంస్కృతి. తెలంగాణ భౌగోళిక, సాంస్కృతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక పార్శ్వాలు. తెలంగాణ ప్రజలు - కులాలు, తెగలు, మతాలు, కళలు, నైపుణ్యాలు, భాషలు, మాండలికాలు, జాతరలు, పండగలు, తెలంగాణలోని ప్రధాన ప్రాంతాలు. హైదరాబాద్ సంస్థానంలో పరిపాలన. సాలార్‌జంగ్ ప్రవేశపెట్టిన పరిపాలన సంస్కరణలు. ముల్కీ, నాన్‌ముల్కీ అంశాల ఆవిర్భావం. మీర్ ఉస్మాన్‌అలీఖాన్ హయాంలో ఉద్యోగ, సివిల్ సర్వీసెస్ రూల్స్; ఏడో నిజాం ఛర్మానా, 1919 ముల్కీ నిర్వచనం. 1935 ముల్కీలీగ్‌గా పేరొందిన నిజాం లీగ్; దాని ప్రాధాన్యం. 1948లో భారత సమాఖ్యలో హైదరాబాద్ రాష్ట్ర విలీనం. మిలిటరీ రాజ్యంలో ఉద్యోగాల విధానం, 1948 - 52 వెల్లోడి. ముల్కీ నిబంధనల ఉల్లంఘన, వాటి పర్యవసానాలు.
2. స్వతంత్ర భారతంలో హైదరాబాద్ రాష్ట్రం: బూర్గుల రామకృష్ణారావు సారధ్యంలో మంత్రివర్గ ఏర్పాటు; 1952 ముల్కీ ఆందోళన. స్థానికులకు ఉద్యోగాల కోసం డిమాండ్, సిటీకాలేజీ సంఘటన, దాని ప్రాధాన్యం. జస్టిస్ జగన్‌మోహన్‌రెడ్డి కమిటీ నివేదిక, 1953 - తెలంగాణ రాష్ట్రం కోసం డిమాండ్లు, ప్రారంభిక చర్చలు. 1953లో ఫజల్ అలీ సారధ్యంలో రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ (ఎస్ఆర్సీ) కమిషన్ ఆవిర్భావానికి కారణాలు. ఎస్ఆర్సీ ప్రధానాంశాలు, సిఫార్సులు. ఎస్ఆర్సీపై, చిన్నరాష్ట్రాలపై బి.ఆర్.అంబేద్కర్ ఆలోచనలు.
3. 1956, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆవిర్భావం: పెద్దమనుషుల ఒప్పందం, అందులోని అంశాలు, సిఫార్సులు. తెలంగాణ ప్రాంతీయ కమిటీ, కూర్పు, విధులు, పనితీరు. తెలంగాణ సెఫ్‌గార్డ్స్ ఉల్లంఘన. కోస్తాంధ్ర ప్రాంతం నుంచి వలసలు, వాటి పర్యవసానాలు. 1970 తర్వాత వ్యవసాయం, నీటిపారుదల, విద్యుత్, విద్య, ఉద్యోగాలు, వైద్య ఆరోగ్యం తదితర రంగాల్లో తెలంగాణ అభివృద్ధి స్వరూపం.
4. ఉద్యోగాలు, సర్వీస్‌రూల్స్ ఉల్లంఘన: తెలంగాణ పోరాటం మూలాలు. కొత్తగూడెం తదితర ప్రాంతాల్లో నిరసనలు, రవీంద్రనాథ్ ఆమరణ నిరాహార దీక్ష. ప్రత్యేక తెలంగాణ కోసం 1969 పోరాటం. జై తెలంగాణ ఉద్యమంలో మేధావులు, విద్యార్థులు, ఉద్యోగుల పాత్ర.

5. తెలంగాణ ప్రజాసమితి ఆవిర్భావం, ఉద్యమ గమనం: ఉద్యమ విస్తరణ, ప్రధాన ఘట్టాలు, నాయకులు, వ్యక్తులు. అఖిలపక్షం ఒప్పందం - జీవో 36 - తెలంగాణ ఉద్యమం అణచివేత, దాని పర్యవసానాలు. ఎనిమిది సూత్రాలు, ఐదు సూత్రాల పథకాలు, వాటి పర్యవసానాలు.

సమీకరణ దశ

1. ముల్కీ నిబంధనలపై కోర్టు తీర్పులు. జై ఆంధ్ర ఉద్యమం, పర్యవసానాలు. 1973 ఆరుసూత్రాల పథకం, అందులోని అంశాలు. ఆర్టికల్ 371 - డి, రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వులు, 1975 ఆఫీసర్స్ (జయభారత్ రెడ్డి) కమిటీ నివేదిక, జీవో 610 (1985), అందులోని అంశాల ఉల్లంఘనలు. తెలంగాణ ఉద్యోగుల స్పందనలు, వినతులు.
2. నక్సలైట్ ఉద్యమం ఊపు, విస్తరణ - కారణాలు, పర్యవసానాలు. జగిత్యాల, సిరిసిల్ల ఉత్తర తెలంగాణలో భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటాలు. రైతు కూలీ సంఘాలు; గిరిజన భూముల పరాయీకరణ, ఆదివాసీల తిరుగుబాటు. జల్, జంగల్, జమీన్.
3. 1980లో ప్రాంతీయ పార్టీల పెరుగుదల. తెలంగాణ రాజకీయ, సాంఘిక - ఆర్థిక, సాంస్కృతిక స్వభావంలో మార్పులు. తెలుగుజాతి భావన పేరుతో తెలంగాణ అస్తిత్వ అణచివేత. తెలంగాణలోని హైదరాబాద్, ఇతర ప్రాంతాల్లో కొత్త ఆర్థికవ్యవస్థ - స్థిరాస్తిరంగం (రియల్ ఎస్టేట్), కాంట్రాక్టులు, ఫైనాన్స్ కంపెనీలు, ఫిల్మ్, మీడియా, వినోద పరిశ్రమలు, కార్పొరేట్ విద్య, ఆస్పత్రులు తదితరాల విస్తరణ. తెలంగాణ స్వాభిమానం, మాండలికం, భాషాసంస్కృతులపై సాంస్కృతిక ఆధిపత్యం, వాటి ప్రభావాలు.
4. 1990లో సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ పథకాలు, వాటి పర్యవసానాలు. రాజకీయ అధికారం, పాలన, విద్య, ఉద్యోగాల్లో పెరిగిన ప్రాంతీయ అసమానతలు, అసమతౌల్యాలు. వ్యవసాయరంగంలో సంక్షోభం. కుంగిపోయిన తెలంగాణ చేతివృత్తులు. తెలంగాణ సమాజం, ఆర్థికరంగంపై వాటి ప్రభావం.
5. తెలంగాణ అస్తిత్వం కోసం తపన. మేధోమథనాలు, చర్చలు, రాజకీయ, సైద్ధాంతిక ప్రయత్నాలు. తెలంగాణలో ప్రాంతీయ అసమానతలు, వివక్ష, అభివృద్ధిలో వెనకబాటుతనాలపై పెరిగిన అసహనం.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావం దిశగా..

1. వివక్షకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాచైతన్యం, మేధో స్పందనలు. పౌరసంఘాల ఆవిర్భావం, ప్రత్యేక తెలంగాణ అస్తిత్వ భావనల వ్యక్తీకరణ. ప్రత్యేక తెలంగాణ అంశాలను లేవనెత్తిన తొలి సంఘాలు. తెలంగాణ ఇన్ఫర్మేషన్ ట్రస్టు - తెలంగాణ ఐక్యవేదిక, భువనగిరి సభ - తెలంగాణ జనసభ, తెలంగాణ మహాసభ - వరంగల్ ప్రకటన - తెలంగాణ విద్యార్థుల వేదిక తదితరాలు. తెలంగాణ అంశం లేవనెత్తడంతో తెలంగాణ కాంగ్రెస్, భాజపాల యత్నాలు.
2. 2001లో తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి ఏర్పాటు, రాజకీయ పునరేకీకరణ, 2004లో ఎన్నికల పొత్తులు, తెలంగాణ ఉద్యమంలో తర్వాతి దశ - యూపీఏలో తెరాస - గిర్ గ్లాని కమిటీ - తెలంగాణ ఉద్యోగుల ఐక్య కార్యచరణ సమితి- ప్రణబ్ ముఖర్జీ కమిటీ - 2009 ఎన్నికలు - పొత్తులు - ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో తెలంగాణ - హైదరాబాద్ ఫ్రీజోన్ కు వ్యతిరేకంగా పోరాటం - ప్రత్యేకరాష్ట్ర డిమాండ్ తో కేసీఆర్ ఆమరణ నిరాహార దీక్ష - రాజకీయ ఐకాస (2009) ఆవిర్భావం.

3. రాజకీయపార్టీ పాత్ర - తెరాస, కాంగ్రెస్, భాజపా, వామపక్షాలు, తెదేపా, ఎంఐఎంలతో పాటు తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్, తెలంగాణ యునైటెడ్ ఫ్రంట్, తదితర రాజకీయ పార్టీల పాత్ర. దళిత్ - బహుజన్ సంఘాలు, కిందిస్థాయిలో ఉద్యమ సంఘాలు - ఇతర ఐకాసలు - ప్రధాన నిరసనలు, తెలంగాణ కోసం ఆత్మబలిదానాలు.
4. తెలంగాణలో సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవం, తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఇతర ప్రతీకాత్మక భావనలు (సింబాలిక్ ఎక్స్ప్రెషన్స్) - సాహిత్య రూపాలు - ప్రదర్శన కళలు, ఇతర సాంస్కృతిక భావనలు - పోరాటాన్ని ప్రజా ఉద్యమంగా మార్చడంలో రచయితలు, కవులు, గాయకులు, మేధావులు, కళాకారులు, జర్నలిస్టులు, విద్యార్థులు, ఉద్యోగులు, న్యాయవాదులు, వైద్యులు, ప్రవాసభారతీయులు, మహిళలు, పౌరసంఘాల బృందాలు, సంఘటిత-అసంఘటిత రంగాలు, కులాలు, సామాజిక వర్గాలు, ఇతర సాంఘిక బృందాల పాత్ర - ఉద్యమ తీవ్రరూపం, వివిధ రూపాల్లో నిరసనలు, ప్రధాన ఘట్టాలు - సకల జనుల సమ్మె, సహాయనిరాకరణోద్యమం, మిలియన్ మార్చ్ తదితరాలు.
5. పార్లమెంటరీ ప్రక్రియ; తెలంగాణపై యూపీవీ ప్రభుత్వ విధానం - అఖిలపక్ష సమావేశం - ఆంటోనీ కమిటీ - తెలంగాణపై కేంద్ర హోంశాఖ మంత్రి ప్రకటనలు - శ్రీకృష్ణ కమిటీ నివేదిక, దాని సిఫార్సులు, తెలంగాణపై ఏపీ అసెంబ్లీ - పార్లమెంటరీ వ్యవహారాలు, పార్లమెంటులో తెలంగాణ ఆవిర్భావ ప్రకటన, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం; 2104 ఎన్నికలు, తెరాస విజయం, తెలంగాణలో తొలి ప్రభుత్వం.

గ్రూప్ - 2 పేపర్ - 2లో

భారత, తెలంగాణ సాంఘిక సాంస్కృతిక చరిత్రలో భాగంగా

- ❖ ప్రాచీన తెలంగాణలో సాంఘిక, సాంస్కృతిక పరిస్థితులు - శాతవాహనులు, ఇక్ష్వాకులు, విష్ణుకుండినులు, ముదిగొండ, వేములవాడ చాళుక్యులు. మధ్యయుగం తెలంగాణలో మత, భాష, సాహిత్యం, కళ, వాస్తు రూపాలు తదితర అంశాల్లో కాకతీయులు, రాచకొండ, దేవరకొండ వెలమలు, కుతుబ్ షాహీల పాత్ర. సాంఘిక సాంస్కృతిక పరిణామాలు- పండగలు, మొహర్రం, ఉర్సు, జాతరలు, తదితరాలు. మిశ్రమ సంస్కృతి ఆవిర్భావం.
- ❖ అసఫ్ జాహి సామ్రాజ్య స్థాపన. నిజామ్ ఉల్ ముల్క్ నుంచి మీర్ ఉస్మాన్ అలీ ఖాన్ దాకా. సాలార్ జంగ్ సంస్కరణలు. సామాజిక పరిస్థితులు. జాగీర్దారీలు, జమీందారీలు, దేశ్ ముఖ్ లు, దొరలు. వెట్టి, భాగెల వ్యవస్థ, మహిళల పరిస్థితి. సామాజిక, సాంస్కృతిక ఉద్యమాల ఉద్భవం - ఆర్యసమాజ్, ఆంధ్ర మహాసభ, ఆంధ్ర మహిళాసభ, ఆది-హిందూ ఉద్యమాలు, సాహిత్యం, గ్రంథాలయ ఉద్యమాలు. రాంజీ గోండు, కొమరం భీం, తెలంగాణ రైతాంగ సాయుధ పోరాటం. పోలీసు చర్య. ముగిసిన నిజాం పాలన.

గ్రూప్ - 2 పేపర్ - 3లో

తెలంగాణ ఆర్థికరంగం, అభివృద్ధి

1. అవిభాజ్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తెలంగాణ ఆర్థిక పరిస్థితి (1956 - 2014) - వివక్ష (నీరు, బచావత్ కమిటీ), ఆర్థిక సంపద (లలిత, భార్గవ, వాంఛ కమిటీలు), ఉపాధి కల్పన (జైభారత్ కమిటీ, గిర్ గ్లాని కమిటీ), అభివృద్ధి లేమి.
2. తెలంగాణలో భూసంస్కరణలు: దశావ్యవస్థ రద్దు: జమీందారీ, జాగిర్దారీ, ఇనాందారీ; కౌలు సంస్కరణలు, భూగరిష్ట పరిమితి, గిరిజన ప్రాంతాల్లో భూ పరాయీకరణ.
3. వ్యవసాయ, అనుబంధ రంగాలు: జీఎస్ డిపీలో వ్యవసాయ, అనుబంధ రంగాల వాటా. భూకమతాల పంపిణీ, వ్యవసాయంపై ఆధారం; నీటిపారుదల వనరులు, బంజరుభూముల సమస్య, వ్యవసాయ రుణాలు.
4. పారిశ్రామిక, సేవారంగాలు: పారిశ్రామికాభివృద్ధి; పారిశ్రామిక స్వరూపం, వృద్ధి- చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమల రంగం; పారిశ్రామిక మౌలిక సదుపాయాలు, తెలంగాణ పారిశ్రామిక విధానం; సేవారంగం స్వరూపం, వృద్ధి.

గ్రూప్ - 2 పేపర్ - 4లో

తెలంగాణ ఉద్యమం, రాష్ట్ర ఆవిర్భావం. ఈ పేపర్ ను మూడు దశల్లో విభజించారు.

1. తెలంగాణ భావన (1948 - 1970)
2. సమీకరణ దశ (1971 - 1990)
3. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావం దిశగా (1991 - 2014)

తెలంగాణ భావన

1. చారిత్రక నేపథ్యం: హైదరాబాద్ సంస్థానంలో తెలంగాణ విలక్షణ సంస్కృతి. తెలంగాణ భౌగోళిక, సాంస్కృతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక పార్శ్వాలు. తెలంగాణ ప్రజలు - కులాలు, తెగలు, మతాలు, కళలు, నైపుణ్యాలు, భాషలు, మాండలికాలు, జాతరలు, పండగలు, తెలంగాణలోని ప్రధాన ప్రాంతాలు. హైదరాబాద్ సంస్థానంలో పరిపాలన. సాలార్ జంగ్ ప్రవేశపెట్టిన పరిపాలన సంస్కరణలు. ముల్కీ, నాన్ ముల్కీ అంశాల ఆవిర్భావం. మీర్ ఉస్మాన్ అలీ ఖాన్ హయాంలో ఉద్యోగ, సివిల్ సర్వీసెస్ రూల్స్; ఏడో నిజాం ఫర్మానా, 1919 ముల్కీ నిర్వచనం. 1935 ముల్కీ లీగ్ గా పేరొందిన నిజాం లీగ్; దాని ప్రాధాన్యం. 1948లో భారత సమాఖ్యలో హైదరాబాద్ రాష్ట్ర విలీనం. మిలిటరీ రాజ్యంలో ఉద్యోగాల విధానం, 1948 - 52 వెల్లోడి. ముల్కీ నిబంధనల ఉల్లంఘన, వాటి పర్యవసానాలు.
2. స్వతంత్ర భారతంలో హైదరాబాద్ రాష్ట్రం: బూర్గుల రామకృష్ణారావు సారధ్యంలో మంత్రివర్గ ఏర్పాటు; 1952 ముల్కీ ఆందోళన. స్థానికులకు ఉద్యోగాల కోసం డిమాండ్, సిటీకాలేజీ సంఘటన, దాని ప్రాధాన్యం. జస్టిస్ జగన్ మోహన్ రెడ్డి కమిటీ నివేదిక, 1953 - తెలంగాణ రాష్ట్రం కోసం డిమాండ్లు, ప్రారంభిక చర్చలు. 1953లో ఫజల్ అలీ సారధ్యంలో రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ (ఎస్ ఆర్ సీ) కమిషన్ ఆవిర్భావానికి కారణాలు. ఎస్ ఆర్ సీ ప్రధానాంశాలు, సిఫార్సులు. ఎస్ ఆర్ సీ పై, చిన్నరాష్ట్రాలపై బి.ఆర్.అంబేద్కర్ ఆలోచనలు.

3. **1956, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆవిర్భావం:** పెద్దమనుషుల ఒప్పందం, అందులోని అంశాలు, సిఫార్సులు. తెలంగాణ ప్రాంతీయ కమిటీ, కూర్పు, విధులు, పనితీరు. తెలంగాణ సేఫ్ గార్డ్స్ ఉల్లంఘన. కోస్తాంధ్ర ప్రాంతం నుంచి వలసలు, వాటి పర్యవసానాలు. 1970 తర్వాత వ్యవసాయం, నీటిపారుదల, విద్యుత్, విద్య, ఉద్యోగాలు, వైద్య ఆరోగ్యం తదితర రంగాల్లో తెలంగాణ అభివృద్ధి స్వరూపం.
4. **ఉద్యోగాలు, సర్వీస్ రూల్స్ ఉల్లంఘన:** తెలంగాణ పోరాటం మూలాలు. కొత్తగూడెం తదితర ప్రాంతాల్లో నిరసనలు, రవీంద్రనాథ్ ఆమరణ నిరాహార దీక్ష. ప్రత్యేక తెలంగాణ కోసం 1969 పోరాటం. జై తెలంగాణ ఉద్యమంలో మేధావులు, విద్యార్థులు, ఉద్యోగుల పాత్ర.
5. **తెలంగాణ ప్రజాసమితి ఆవిర్భావం, ఉద్యమ గమనం:** ఉద్యమ విస్తరణ, ప్రధాన ఘట్టాలు, నాయకులు, వ్యక్తులు. అఖిలపక్షం ఒప్పందం - జీవో 36 - తెలంగాణ ఉద్యమం అణచివేత, దాని పర్యవసానాలు. ఎనిమిది సూత్రాలు, ఐదు సూత్రాల పథకాలు, వాటి పర్యవసానాలు.

సమీకరణ దశ

1. ముక్తి నిబంధనలపై కోర్టు తీర్పులు. జై ఆంధ్ర ఉద్యమం, పర్యవసానాలు. 1973 ఆరుసూత్రాల పథకం, అందులోని అంశాలు. ఆర్డికల్ 371 - డి, రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వులు, 1975 ఆఫీసర్స్ (జయభారత్ రెడ్డి) కమిటీ నివేదిక, జీవో 610 (1985), అందులోని అంశాల ఉల్లంఘనలు. తెలంగాణ ఉద్యోగుల స్పందనలు, వినతులు.
2. నక్కలైట్ ఉద్యమం ఊపు, విస్తరణ - కారణాలు, పర్యవసానాలు. జగిత్యాల, సిరిసిల్ల ఉత్తర తెలంగాణలో భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటాలు. రైతు కూలీ సంఘాలు; గిరిజన భూముల పరాయికరణ, ఆదివాసీల తిరుగుబాటు. జల్, జంగల్, జమీన్.
3. 1980ల్లో ప్రాంతీయ పార్టీల పెరుగుదల. తెలంగాణ రాజకీయ, సాంఘిక - ఆర్థిక, సాంస్కృతిక స్వభావంలో మార్పులు. తెలుగుజాతి భావన పేరుతో తెలంగాణ అస్తిత్వ అణచివేత. తెలంగాణలోని హైదరాబాద్, ఇతర ప్రాంతాల్లో కొత్త ఆర్థిక వ్యవస్థ - స్థిరాస్తిరంగం (రియల్ ఎస్టేట్), కాంట్రాక్టులు, ఫైనాన్స్ కంపెనీలు, ఫిల్మ్, మీడియా, వినోద పరిశ్రమలు, కార్పొరేట్ విద్య, ఆస్పత్రులు తదితరాల విస్తరణ. తెలంగాణ స్వాభిమానం, మాండలికం, భాషా సంస్కృతులపై సాంస్కృతిక ఆధిపత్యం, వాటి ప్రభావాలు.
4. 1990ల్లో సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ పథకాలు, వాటి పర్యవసానాలు. రాజకీయ అధికారం, పాలన, విద్య, ఉద్యోగాల్లో పెరిగిన ప్రాంతీయ అసమానతలు, అసమతౌల్యాలు. వ్యవసాయరంగంలో సంక్షోభం. కుంగిపోయిన తెలంగాణ చేతివృత్తులు. తెలంగాణ సమాజం, ఆర్థికరంగంపై వాటి ప్రభావం.
5. తెలంగాణ అస్తిత్వం కోసం తపన. మేధోమథనాలు, చర్చలు, రాజకీయ, సైద్ధాంతిక ప్రయత్నాలు. తెలంగాణలో ప్రాంతీయ అసమానతలు, వివక్ష, అభివృద్ధిలో వెనకబాటుతనాలపై పెరిగిన అసహనం.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావం దిశగా..

1. వివక్షకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాచైతన్యం, మేధో స్పందనలు. పౌరసంఘాల ఆవిర్భావం, ప్రత్యేక తెలంగాణ ఆస్థిత్య భావనల వ్యక్తీకరణ. ప్రత్యేక తెలంగాణ అంశాలను లేవనెత్తిన తొలి సంఘాలు. తెలంగాణ ఇన్ఫర్మేషన్ ట్రస్టు - తెలంగాణ ఐక్యవేదిక, భువనగిరి సభ - తెలంగాణ జనసభ, తెలంగాణ మహాసభ - వరంగల్ ప్రకటన - తెలంగాణ విద్యార్థుల వేదిక తదితరాలు. తెలంగాణ అంశం లేవనెత్తడంతో తెలంగాణ కాంగ్రెస్, భాజపాల యత్నాలు.
2. 2001లో తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి ఏర్పాటు, రాజకీయ పునరేకీకరణ, 2004లో ఎన్నికల పొత్తులు, తెలంగాణ ఉద్యమంలో తర్వాతి దశ - యూపీఏలో తెరాస - గిర్ గ్లాని కమిటీ - తెలంగాణ ఉద్యోగుల ఐక్య కార్యచరణ సమితి- ప్రణబ్ ముఖర్జీ కమిటీ - 2009 ఎన్నికలు - పొత్తులు - ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో తెలంగాణ - హైదరాబాద్ ప్రీజోన్ కు వ్యతిరేకంగా పోరాటం - ప్రత్యేకరాష్ట్ర డిమాండ్ తో కేసీఆర్ ఆమరణ నిరాహార దీక్ష - రాజకీయ ఐకాస (2009) ఆవిర్భావం.
3. రాజకీయపార్టీ పాత్ర- తెరాస, కాంగ్రెస్, భాజపా, వామపక్షాలు, తెదేపా, ఎంఐఎంలతో పాటు తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్, తెలంగాణ యునైటెడ్ ఫ్రంట్, తదితర రాజకీయ పార్టీల పాత్ర. దళిత్ - బహుజన్ సంఘాలు, కిందిస్థాయిలో ఉద్యమ సంఘాలు - ఇతర ఐకాసలు - ప్రధాన నిరసనలు, తెలంగాణ కోసం ఆత్మబలిదానాలు.
4. తెలంగాణలో సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవం, తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఇతర ప్రతీకాత్మక భావనలు (సింబాలిక్ ఎక్స్ ప్రెషన్స్) - సాహిత్య రూపాలు - ప్రదర్శన కళలు, ఇతర సాంస్కృతిక భావనలు - పోరాటాన్ని ప్రజా ఉద్యమంగా మార్చడంలో రచయితలు, కవులు, గాయకులు, మేధావులు, కళాకారులు, జర్నలిస్టులు, విద్యార్థులు, ఉద్యోగులు, న్యాయవాదులు, వైద్యులు, ప్రవాసభారతీయులు, మహిళలు, పౌరసంఘాల బృందాలు, సంఘటిత - అసంఘటిత రంగాలు, కులాలు, సామాజిక వర్గాలు, ఇతర సాంఘిక బృందాల పాత్ర - ఉద్యమ తీవ్రరూపం, వివిధ రూపాల్లో నిరసనలు, ప్రధాన ఘట్టాలు - సకల జనుల సమ్మె, సహాయనిరాకరణోద్యమం, మిలియన్ మార్చ్ తదితరాలు.
5. పార్లమెంటరీ ప్రక్రియ; తెలంగాణపై యూపీఏ ప్రభుత్వ విధానం - అఖిలపక్ష సమావేశం - ఆంటోనీ కమిటీ - తెలంగాణపై కేంద్ర హోంశాఖ మంత్రి ప్రకటనలు - శ్రీకృష్ణ కమిటీ నివేదిక, దాని సిఫార్సులు, తెలంగాణపై ఏపీ ఆసెంబ్లీ - పార్లమెంటరీ వ్యవహారాలు, పార్లమెంటులో తెలంగాణ ఆవిర్భావ ప్రకటన, ఆండ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం; 2104 ఎన్నికలు, తెరాస విజయం, తెలంగాణలో తొలి ప్రభుత్వం.

గ్రూప్ - 3, గ్రూప్ - 4, గెజెట్, నాన్ గెజెట్ లో..

- ★ తెలంగాణ సాంఘిక, సాంస్కృతిక, వారసత్వ, కళలు, సాహిత్యం
- ★ తెలంగాణ రాష్ట్ర పథకాలు, విధానాలు
- ★ గ్రూప్ - 1, 2లోని సాంఘిక, చారిత్రక అంశాలతోపాటు, రాష్ట్ర ఆవిర్భావానికి సంబంధించిన కొన్ని అంశాలు.